

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Column

Verhaar, M.

Citation

Verhaar, M. (2002). Column. *Bestuurskundige Berichten*, 17(1), 11. Retrieved from <http://hdl.handle.net/1887.1/item:3234457>

Version: Publisher's Version

License: [Creative Commons CC BY-NC-ND 4.0 license](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)

Downloaded from: <http://hdl.handle.net/1887.1/item:3234457>

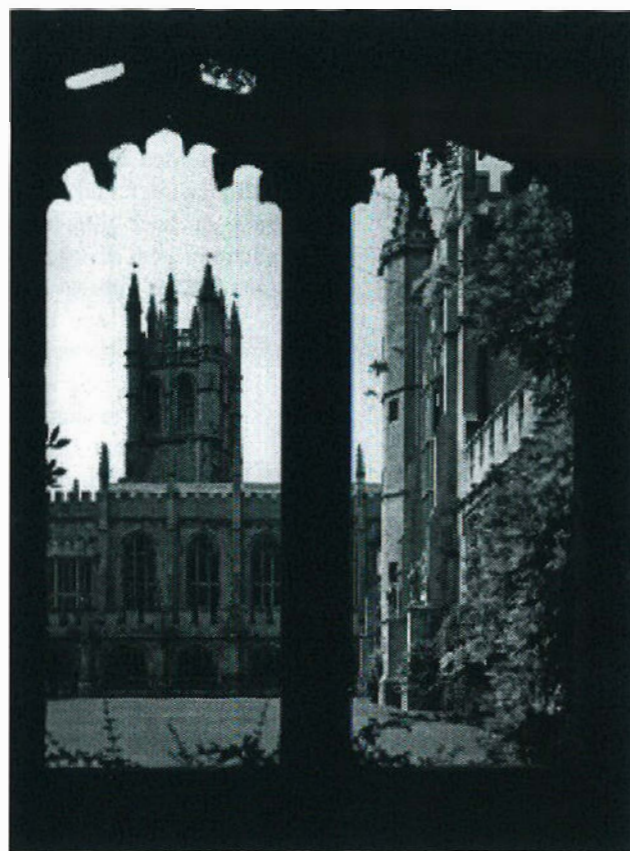
Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

leraren doorgaans zijn. Na uitvoerige gesprekken en discussies klonk ik vaak weer boordevol nieuwe ideeën achter mijn laptop. Hoewel studenten door het unieke onderwijssysteem van Oxford veel individuele aandacht krijgen, wordt toch ook verwacht dat zij zelfstandig werken en hun studieprogramma invullen. Dat laatste is vaak geen probleem met het enorme aanbod aan vakken en seminars. De reputatie van de universiteit trekt bovendien veel onderzoekers aan van over de hele wereld – van getalenteerde pioniers tot door de wol geverfde Nobelprijswinnaars. Iedere avond is er wel een lezing of seminar waar je als student naartoe kunt. De Oxford Union is wat dat betreft een institutie op zichzelf. Dagelijks treden daar beroemdheden aan om met studenten in debat te gaan – van Tony Blair tot Michael Jackson en van Bill Gates tot Hillary Clinton.

Voor de academicus is studeren en werken in Oxford als het spelen van een Champions League finale in het Wembley Stadion

Naast de studie is er ook veel ruimte voor ontspanning. De sportcompetities tussen de Colleges zijn een begrip in Oxford. Het laatste weekend van mei stond in het teken van de jaarlijkse roeiwedstrijden. Tientallen teams streden tegen elkaar om de eer van het College hoog te houden. Naarmate de dag vorderde werden niet alleen de teams competitiever, maar steeg ook de stemming in de 'boat houses' waar enkele honderden toeschouwers onder het genot van grote glazen punch de roeiers aanmoedigden. Het studentenleven in Oxford laat zien dat serieus studeren en plezier maken elkaar absoluut niet hoeven uit te sluiten. Met 39 Colleges is er ieder weekend wel ergens een feest. En wanneer doordeweeks de pubs om 11 uur 's avonds sluiten verplaatsen de studen-

ten zich gewoonlijk naar de 'Junior Common Room' waar de koelkast tot de nok toe met bier is gevuld. Tijdens mijn verblijf in Oxford viel echter ook de keerzijde van het systeem op. Soms heeft het vasthouden aan tradities en oude gewoontes negatieve kanten. Naast het feit dat de meeste Colleges tot laat in de twintigste eeuw bijvoorbeeld geen vrouwen toelieten, lijken veel organisatieprincipes zich nauwelijks te hebben ontwikkeld sinds de Middeleeuwen. Pogingen om de universiteit te moderniseren lopen steeds stuk op onenigheid tussen de verschillende Colleges. Verder kan het leven in een College erg benauwend zijn. Er is niet echt sprake van een privé-leven omdat iedereen dag in dag uit op elkaars lip zit. Sommige studenten verliezen bovendien alle realiteitszin doordat ze zich nauwelijks meer buiten de muren van het College vertonen. Schrijvend aan een scriptie of

Sander Dekker werkt als promotieonderzoeker aan het Departement Bestuurskunde van de Universiteit Leiden. Zijn onderzoek maakt deel uit van een project dat zich toespitst op de relatie tussen crises en hervormingen in beleidssectoren.

Stageverslag

proefschrift hoeven zij in principe alleen nog maar de deur uit om maandelijks een nieuwe tube tandpasta te kopen. Ondanks deze kleine minpuntjes is Oxford een bijzondere universiteitsstad. Voor de academicus is studeren en werken in Oxford als het spelen van een Champions League finale in het Wembley Stadion: de ambiance is uniek, de spelers zijn gemotiveerd, en de wedstrijd speelt zich af op het scherpst van de snede. Ook voor bestuurskunde-studenten zijn er in Oxford uiteenlopende mogelijkheden om academische ambities te vervullen. Aansluitend op een studie in Leiden kunnen bijvoorbeeld aanvullende Masteropleidingen worden gevolgd op het gebied van politologie, sociologie of economie. De toelatingseisen en kosten zijn weliswaar hoog – iets waar ik als bezoekend onderzoeker niet mee van doen had – maar wie de kans krijgt weet zich verzekerd van een onvergetelijke tijd.

Column

Met verbazing las ik in *De NRC* van zaterdag 10 november een interview met scheidend Rotterdamse korpschef Bé Lutken onder de titel: De politie is te lief geweest. In dit artikel wordt een ontluisterend beeld geschetst van de problemen waarmee de politie Rotterdam-Rijnmond te maken heeft. Door een chronisch gebrek aan manschappen moet zij prioriteiten stellen. Logischerwijs richt zij zich in eerste instantie op de zware criminaliteit. In de bestrijding hiervan is zij succesvol, zo stelt Lutken. Wanneer men echter 'fors in elkaar is geslagen moeten [we het slachtoffer] teleurstellen, omdat zwaardere zaken prioriteit hebben'. Juridisch gezien valt iemand in elkaar slaan aan te merken als (van kwaad tot erger): *openbare geweldpleging, mishandeling, ernstige mishandeling of zelfs poging tot doodslag*, begrippen die mijns inziens zeker niet mistaan in de categorie zwaardere zaken. Openbare geweldpleging heeft in het verleden een aantal malen heeft geleid tot de dood van het slachtoffer. Bekende namen in deze context zijn Meinderd Tjoelker en Daniël van Cotten.

Ook voor het oplossen van winkeldiefstallen hebben politie en justitie niet voldoende manschappen. Gekozen is voor een realistische oplossing; de winkeliers de diefstal zelf laten oplossen door de dief de keuze te geven tussen het teruggeven van de gestolen goederen of ervoor betalen. Een realistische oplossing wellicht, maar in mijn optiek geen goede. De dief wordt niet ontmoedigd omdat hij niet wordt gestraft. De kans dat hij het volgende keer weer probeert is groot. Daarbij leidt dit beleid tot een vermindering van vertrouwen in de politie en overheid. Uiteindelijk zullen gefrustreerde mensen geneigd zijn eigen rechter te gaan spelen. "Als de overheid het niet oplost, dan doe ik het zelf wel".

Door overtredingen of misdrijven ongestraft te laten, zal men op zoek gaan naar de grenzen van het toelaatbare. Lutken pleit voor het afschaffen van het gedoogbeleid. Op zich heeft hij hier een goed punt. Mijns inziens hebben bur-

gers bewezen dat zij eigen verantwoordelijkheden niet altijd aankunnen. Stoppen met gedogen heeft echter alleen zin wanneer de politie voldoende capaciteit heeft om misdaden of overtredingen ook daadwerkelijk aan te pakken. Op dit Teneinde de veiligheid te verhogen, pleit Lutken voor een integraal veiligheidsbeleid waarbij alle gemeentelijke diensten worden gemobiliseerd. Een schitterend streven, op het feit na dat de belangrijkste actor, de burger zelf buiten beschouwing wordt gelaten. De politie kan niet alle problemen op het gebied van veiligheid, openbare orde en vervuiling zelf aan, vermoedelijk ook niet in samenwerking met andere instanties (zoals de Riagg), daar deze zelf vaak ook zwaar belast zijn. De greep op het publieke domein die Lutken zo graag wil herstellen, zal weinig kans hebben indien burgers niet worden betrokken bij het veiligheidsbeleid. Het openbaar bestuur zal moeten appelleren aan het burgerlijk verantwoordelijkheidsgevoel. Dit zal verder moeten gaan dan de eigen voordeur van de individuele burger.

De overheid kan middels een aantal belangrijke stappen trachten het burgerlijk verantwoordelijkheidsgevoel te vergroten:

1. Het landelijk en gemeentelijk voorlichtingsbeleid aanscherpen, waarbij de potentiële dader inzicht krijgt in de gevolgen van bepaalde handelingen;
2. Het helpen bij organiseren van groepen burgers voor de bestrijding van criminaliteit in de wijk;

Nieuwe veiligheid?

Marc Verhaar

3. Instellen van een veiligheidsberaad op wijkniveau, waarbij burgers of afgevaardigden daarvan bijvoorbeeld maandelijks de knelpunten op gebied van veiligheid kunnen bespreken met afgevaardigden van de plaatselijke overheid (raadsleden, beleidsambtenaren of uitvoeringsambtenaren, zoals politie). Het vertrouwen in het openbaar bestuur wordt op twee manieren versterkt. Aan de ene kant zal de criminaliteit beter kunnen worden aangepakt wanneer het openbaar bestuur van de gemeente Rotterdam kiest voor een veiligheidsbeleid nieuwe stijl – in de vorm van een nauw samenwerkingsverband tussen politie, andere overheidsdiensten en burgers. Een daadwerkelijke verlaging van de criminaliteit en verhoging van het gevoel van veiligheid in de stad zal de greep van de overheidsinstanties op het publieke domein versterken.

In samenwerking met burgers kan criminaliteit effectiever worden bestreden. Door samenwerking ontstaat vanzelf een vertrouwensband tussen de burger en overheid. Van belang is dat beide partijen veel met elkaar in dialoog treden en dat het besef ontstaat dat beide groepen elkaar kunnen aanvullen en van elkaar kunnen leren. In de Schilderswijk in Den Haag heeft dat ook gewerkt. De situatie in de wijk was zo slecht dat burgers uit zichzelf patrouilleteams hebben ingesteld. In samenwerking met politie en andere overheidsinstanties heeft dit geleid tot een significante verbetering van de veiligheid in de wijk en een zeer sterke daling van bijvoorbeeld inbraken.

Deze vorm van burgerlijk zelfbewustzijn is spontaan ontstaan. Wellicht zijn bepaalde wijken in Rotterdam hier –eventueel na een klein duwtje in de rug– ook klaar voor.

Marc P. Verhaar heeft in november 2001 zijn studie *Management, Economie & Recht afgerond aan de Hogeschool voor Economische Studies te Rotterdam*. Dit jaar is hij als doorstromer begonnen met *Bestuurskunde aan de Universiteit Lei-*